

BEWAAR HET PAND

Uitgave tot bevordering van de handhaving der oude Gereformeerde beginselen
verschijnt eens in de veertien dagen

KOMMISSIE VAN REDAKTIE :

Ds. G. Blom, Meerkerk; Ds. H. C. van der Ent, Dordrecht - Centrum; Ds. R. Kok, Soest, Ds. H. van Leeuwen, Elburg; Ds. D. Slagboom, Barendrecht; Ds. M. C. Tanis, Sliedrecht-Centrum; Ds. M. Vlietstra, Bunschoten; A. Beukers, Alphen a.d. Rijn; J. van Heteren, Sliedrecht-Centrum en Joh. van der Lee, Alphen a.d. Rijn.

REDAKTIE :

Ds. G. Blom, Prinses Marijkeweg 13,
4231 BP Meerkerk. Telef. 01837-1357

ADMINISTRATIE :

Joh. van der Lee, Kwartelstraat 74 2406 EP Alphen aan den Rijn, telef. 01720 - 73814, postrek. 70.43.50, t.n.v. de administrateur van „Bewaar het Pand” te Alphen aan den Rijn.
Abonnementsprijs f 10,- per jaar. Abonnementsprijs voor de Verenigde Staten en Canada 5 dollar per jaar. Advertenties f 0,25 per mm. Bij kontrakt korting.

MEDITATIE

Loon bij de Vader, Die in de hemelen is.

Matth. 6 : 1 - 4

Het is in het geloof dat door de liefde werkt een leven uit Gods barmhartigheid, daar de mens door de zonde alle recht en waardigheid verloren heeft. En in dat besef zegt het hart in diepe verootmoediging: Mijn plaats zou naar recht reeds lang geweest zijn in de buitenste duisternis. En daarom wordt het betuigd tot verheerlijking van de Heere: „Geloofd zij de God en de Vader van onze Heere Jezus Christus, die naar Zijn grote barmhartigheid ons heeft wedergeboren tot een levende hoop, door de opstanding van Jezus Christus uit de doden.” Waarop de Heere Jezus doelt als Hij zegt: „Zalig zijn de barmhartigen, want hun zal barmhartigheid geschieden.” Zodat het niet alleen is een ootmoedig leven uit Gods barmhartigheid bij de aanvang, doch ook bij de voortgang. Wat Jeremia, toen hij de verwoesting van Jeruzalem aanschouwde deed uitroepen: „Het zijn de goedertierenheden des Heeren dat wij niet vernield zijn, dat zijn barmhartigheden geen einde hebben.” Wat alleen beleefd kan worden met het diep besef, recht noch waardigheid te hebben in zichzelf.

Maar toen Efraim als een onwijs kind in zijn kindergeboorte was blijven staan, werd de zoetheit van Gods barmhartigheid door hem niet gesmaakt. Zodat hij daarin als een half gebakken koek door de Heere veroordeeld werd en deed komen tot de uitroep: „Zekerlijk, nadat ik bekeerd ben, heb ik berouw gehad en nadat ik mijzelf ben bekend gemaakt heb ik op de heup geklopt, ik ben beschaamd, ja ook schaamrood geworden, omdat ik de smaad mijner jeugd gedragen heb.” En in die diepe verootmoediging sprak de Heere tot hem: „Is niet Efraim Mij een dierbare zoon? Is hij Mij niet een troetelkind. Want sinds Ik tegen hem gesproken heb denk ik nog ernstiglijk aan hem, daarom rommelt Mij ingewand voor hem, Ik zal Mij zijner zekerlijk ontfermen, spreekt de Heere.”

De Heere wil niet dat Zijn kinderen in de eerste beginselen van het genadenleven blijven staan. Wat ons door de Schrift krachtig op het hart gebonden wordt, om de schadelijkheid daarvan in te zien. Want de Heere kan dezulken door Zijn Woord en Geest brengen tot het opwassen in de genade en de kennis van de Heere Jezus Christus. Want Hij zegt ons in Zijn Woord: „En Ik zal u Mij ondertrouwen in eeuwigheid, ja Ik zal u Mij ondertrouwen in gerechtigheid en in gericht en in goedertierenheid en in barmhartigheden. En ik zal u Mij ondertrouwen in geloof en gij zult de Heere kennen.”

Waarom dan ook de oprechten hun innerlijk leven daaraan hebben te toetsen, met gebondenheid aan de troon der genade. Om zo op de leerschool des Heeren verder geleid te mogen worden, om meer klaarheid te mogen bekomen in de barmhartigheid des Heeren, door Jezus Christus.

„Waarom Hij in alles de broederen moest gelijk worden, opdat Hij een barmhartig en een getrouw Hogepriester zou zijn, in de dingen die bij God te doen waren, om de zonden des volks te verzoenen.”

En zo vloeit uit het geestelijk kennen van Christus in het werk van Zijn barmhartigheid, de aalmoes voort, als vrucht van het leven des geloofs in de liefde van Christus. Zodat de aalmoes in de grond der zaak een

diep geestelijke betekenis heeft, als vrucht uit de innerlijke gemeenschap met Christus, tot onderhouding van de gemeenschap der heiligen. Waarvan Hem al de lof en eer toekomt. En vandaar wordt het door Hem betuigd: „Hebt acht dat gij uw aalmoes niet doet voor de mensen, om van hen gezien te worden, anders zo hebt gij geen loon bij uw Vader, Die in de hemelen is.” Want Christus staat met het werk van Zijn barmhartigheid in dienst van de Vader. Zodat de Vader het alleen dan met zijn gunst bekroont, als het beeld van Christus er door Hem in aanschouwd wordt. Wat ons in de naam des Vaders door Christus betuigd wordt: „Wanneer gij dan een aalmoes doet, zo laat voor u niet trompetten, gelijk de geveinsden in de synagogen en op de straten doen, opdat zij van die mensen geëerd mogen worden. Voorwaar zeg Ik u : Zij hebben hun loon weg.”

Ja, dezulken hebben wel loon van de mensen, maar dat heeft niet de minste rechtsgeldigheid voor de eeuwigheid, daar de liefde van Christus er in gemist wordt.

„Zij hebben hun loon weg”, daar zij dat zelf kwamen verslinden. Want al de eer die men in de godsdienst zichzelf toe komt te eigenen, is niet meer „als een morgenwolk en als een vroegkomende dauw, die heengaat als kaf van de dorsvloer en als rook uit de schoorsteen wordt weggestormd.” En dat wordt ons door de Schrift op het hart gebonden, opdat het ons tenvolle duidelijk zou zijn, wat door Paulus omtrent deze zaak betuigd wordt: „En al ware het dat ik al mijn goederen tot onderhoud der armen uitdeelde en al ware het, dat ik mijn lichaam overgaf, opdat ik verbrand zou worden, en had de liefde niet, zo zou het mij geen nuttigheid geven.”

Maar het werk der barmhartigheid zal door de Heere bekroond worden. „En wanneer de Zoon des mensen komen zal in Zijn heerlijkheid en al de heilige engelen met Hem, dan zal hij zitten op de troon Zijner heerlijkheid. En Hij zal de schapen tot Zijn rechterhand zetten, maar de bokken tot Zijn linkerhand. Alsdan zal de Koning zeggen tot degenen, die tot Zijn rechterhand zijn: Komt, gij gezegenden Mijns Vaders! beërft dat Koninkrijk, hetwelk u bereid is van de gronglegging der wereld.... Want Ik ben hongerig geweest en gij hebt Mij te eten gegeven, Ik ben dorstig geweest en gij hebt Mij te drinken gegeven, Ik was een vreemdeling en gij hebt Mij geherbergt. Ik was naakt en gij hebt Mij gekleed. Ik ben krank geweest en gij hebt Mij bezocht. Ik was in de gevangenis en gij zijt tot Mij gekomen. Dan zullen de rechtvaardigen Hem antwoorden zeggende: Heere! wanneer hebben wij u hongerig gezien en gespijzigd, of dorstig en te drinken gegeven? En wanneer hebben wij u een vreemdeling gezien en geherbergd of naakt en gekleed? En wanneer hebben wij u krank gezien, of in de gevangenis en zijn tot u gekomen? En de Koning zal antwoorden en tot hen zeggen: Voorwaar zeg ik u, voor zoveel gij dit één van deze Mijns minste broeders gedaan hebt, zo hebt gij dat Mij gedaan.” En dat, om Hem in aanbidding eeuwig te verheerlijken.

„Maar als gij aalmoes doet, zo laat u linkerhand niet weten wat uw rechterhand doet.” En dat heeft in het werk der barmhartigheid een diep geestelijke betekenis, daar wij deze zaak niet letterlijk kunnen opvatten. Want de persoon, die dat werk der barmhartigheid betracht in het geloof, weet

Van de administratie

Wie kan mij helpen aan de juiste adressen van: D. Visscher Hoornsehop 11 Bunschoten - Spakenburg, H. v.d. Hout Oranjeplein 7 - 9 Oost - Souburg, T.F. Post 't Lang 25 Enschede? Bij voorbaat dank. Van Mej. B. te B. die de ontmoetingsdag j.l. niet kon bezoeken, mochten wij f 50,- ontvangen, en via J. v. Heteren uit de kollekte te Sliedrecht (C) eveneens f 50,-. Aan overbetalingen ontvingen wij f 57,50. Hartelijk dank daarvoor. Een vijftal nieuwe abonnees konden wij weer noteren, wat steeds bemoedigend is. Met de verschijning van het vorige nummer (18) ontvingen wij een 8 tal nummers geheel blanco adres retour. De abonnees die nr. 18 niet ontvingen verzoeke wij dit mij te berichten; wij hopen dan direct het ontbrekende nr. u toe te zenden. Adm. „Bewaar het Pand”, Kwartelstraat 74, Alphen a/d Rijn giro 704350

v.d.L.

het met zijn gehele ikheid, dat hij het deed en doen mocht van ganser harte.

Maar die twee handen hebben wij dan ook te verstaan als beeld, van twee broeders of vrienden. En hoe innig die dan ook aan elkander verbonden zijn, het is een verborgen zaak van het hart dat de Heere kent, en handelt in dat werk, uit liefde tot de Heere en Zijn volk. Maar het wordt niet betracht met de gedachte, dat de Heere dat in die dag van Zijn toekomst naar voren zal brengen. Maar desniettemin gevoelen zij zich verplicht, die barmhartigheid te bewijzen, daar zij kinderen van de Vader der barmhartigheid zijn. En daarin wordt vrede en blijdschap gesmaakt, daar zij het mochten doen met de drang der liefde. En het was hunnerzijds ook maar een kleinigheid, daar de Zone Gods Die rijk was in de heerlijkheid des Vaders, arm geworden is om hunnentwil. Want Hij is arm geworden door te treden in de staat der vernedering. Heeft de toorn Gods tegen de zonde van het ganse menselijke geslacht gedragen. En heeft door Zijn dadelijke gehoorzaamheid het recht ten eeuwige leven verworven. Waarvan zij de vrucht in het beginsel van de eeuwige vreugde mogen smaken. En uit die bron vloeit de gemeenschap der heiligen voort. Er mag toch zijn in het gelovig kennen van Hem, een ontmoeten van elkander in de Heere, om van hart tot hart te spreken van Zijn grote daden en de rijkdom van Zijn goedertierenheid. Want daartoe heeft de Heere door Zijn Geest het gebod van Zijn liefde geschreven in het hart. Wat door niet één mens tot stand te brengen is. Het is een vrucht van de wederbarende genade der Goddelijke barmhartigheid in Christus. Opdat die genade in afhankelijkheid van de dierbare werkingen van de Heilige Geest gezocht zou worden in de verandering van de vernieuwing van het gemoed, opdat wij zouden beproeven, welke de goede en welbehagelijke en volmaakte wil van God zij. Maar de Heere weet dat het echt Zijn liefde was van zijn volk. En zo weet de linkerhand, die links is en blijft, niet wat de rechterhand doet.

Soest

R. Kok.

Samenvatting van de toespraak gehouden door Ds. H. C. v. d. Ent te Dordrecht, op de ontmoetingsdag van Vrienden van Bewaar het Pand, te Kampen, op Zaterdag 25 Aug. 1979. (Vervolg)

Klein en toch groot

„...want gij hebt kleine kracht en hebt

Mijn woord bewaard en Mijn Naam niet verloochend."

Openb. 3 : 8b

Geliefde vrienden en vriendinnen van bewaar het pand, ouderen en jongeren ! Wij zijn ook maar weinigen in getal. Wij hebben ook maar kleine kracht. In de wereld hebben wij geen betekenis. In de kerken haalt men hier en daar de schouders voor ons op. Wat willen deze „pandjesmensen" eigenlijk ? Zo wordt er smadelijk over ons gesproken.

Het is een voorrecht als we voor ons zelf weten, dat we maar een kleine kracht hebben, dat we eigenlijk helemaal geen kracht hebben. Want dan steunen we niet op eigen vermogen. Als we dat zouden doen, we waren spoedig van het toneel verdwenen. „Eigen krachten te verachten, Wordt op Jezus school geleerd."

Gelukkig degene die daar een plaats hebben mogen ontvangen, en daar onderwezen worden.

Het woord des Heere wordt hen boven alles dierbaar. Het wordt de Schat van hun hart. Want als zij dat Woord moesten missen, zij zouden nimmer de weg der zaligheid kunnen vinden. Die heeft God in Zijn Woord geopenbaard. Die is door de Heilige Geest ook aan hen geopenbaard. En die mogen zij nu door genade in het geloof bewandelen.

Hoe meer zij met Maria dat Woord overleggen in hun hart, hoe meer zij met de gemeente te Filadelfia het Woord bewaren; hoe meer kennis zij verkrijgen van de Heere Jezus Christus, hoe rijker het Woord voor hen wordt. Het is een Fontein springende tot in het eeuwige leven. Hoe meer men drinkt, hoe dorstiger men wordt. Ja, dat klinkt wonderlijk en toch is het waar. Het smaakt altijd naar meer, en het geeft een wonderlijke verzadiging, een wonderlijke verkwikking. Het Woord bewaren, dat doet de bewaarder proeven en smaken dat de Heere goed is. En dat voor mensen, die het niet hebben verdiend. Mensen, die het wel hebben verbeurd en verzondigd.

Gij hebt Mijn woord bewaard.....

Daar is over het Woord des Heeren veel te doen tegenwoordig. De wereld zoekt het bespottelijk te maken. Hij probeert het leugenachtig voor te stellen. Het is in strijd met de wetenschap. Vooral jonge mensen, die in de branding van het leven staan, moeten zich aan dat Woord niet te veel gelegen laten liggen. Want het is allemaal verloren tijd. Zo wordt het op de scholen gezegd en zo wordt het helaas door velen geloofd. Ik zeg niet dat dit overal zo gebeurt. Ik zeg ook niet dat alle jonge mensen de „leugens van de duivel" geloven. Gelukkig niet. God heeft Zichzelf altijd nog een overblijfsel behouden, dat voor de wereldse Baal de knie niet buigt en dat zijn mond niet kust. Gelukkig zijn die ook onder de jonge mensen nog te vinden. Doch dat is ook maar een klein getal, een zeer klein getal.

Zitten er ook van die jonge mensen onder ons Gelukkig dat we er nog velen zien. Doch, jonge mensen, weet, wij zijn de buitenkant maar. Die kan voortreffelijk wezen. En we willen het prijzen als je deze dagen bezoekt, als je jezelf schaart in de rijen van hen, die het pand zoeken te bewaren. Doch kijk eens eerlijk naar je eigen hart. Laten de ouderen dat ook doen. Wordt het Woord des Heeren werkelijk door ons bewaart? Zijn wij er mee bezig ? Vormt het de stof van onze overdenking ? Er staat in Psalm 1:3: Welzalig hij, die in der bozen raad, Niet wandelt, noch op 't pad der zondaars staat; Noch neder zit, daar zulken samenrotten, Die roekenloos met God en godsdienst spotten.

Maar 's HEEREN wet blijmoedig dag en nacht, Herdenkt, bepeinst en ijverig betracht. Over dat Woord denken, het bepeinsten en ijverig betrachten, dat hoort er allemaal bij. Dat is het Woord des Heeren bewaren.

Gij hebt Mijn Woord bewaard.

Wat is er ten deze veel vorm. We moeten dat ook eerlijk tegen elkander zeggen. We hangen dan nog wel aan de letter. We zweren bij een vertaling. We willen dat niet verachten. Maar als we denken daarmee klaar te zijn, dan zijn we nog niet aan het begin gekomen. Dan geeft het Woord des Heeren nog nooit wezenlijke kracht in mijn leven gedaan. Ik ben dan, ondanks al mijn aktie, nog steeds dezelfde gebleven. En als ik

dan zo sterven moet, hoe vreselijk zal het dan zijn, om zo God te moeten ontmoeten. Dan kan ik hier de naam gehad hebben, dat ik het Woord bewaarde, dat ik tot de vrienden van Bewaar het Pand behoorde, terwijl ik dan toch in werkelijkheid een vijand van God was.

Als u dit leest na de ontmoetingsdag, en het klaagt u aan, uw geweten zegt, dat het bij u allemaal nog maar aan de buitenkant zit, dat u een ijver hebt, die zijn wortel niet vindt in de liefde tot God, ga er dan mee naar God toe. Vraag Hem of Hij u ngo warachtig bekeren wil. Hij moet het doen. Hij kan het ook doen. En hij wil het ook. Want God is een gewillig God om zondaren zalig te maken.

Ieder, die er door de genade weet van heeft, onderschrijft dit, en zegt: Als de Heere niet gewillig was geweest, ik wilde niet. Ik heb nooit naar de Heere gevraagd, maar de Heere heeft naar mij gevraagd. Hij is mij te sterk geworden en Hij heeft mij overmocht.

„.....want gij hebt kleine kracht en hebt Mijn woord bewaard en Mijn Naam niet verloochend"

Ja, dat laatste moeten we ook nog in rekening brengen ten opzichte van onszelf: Gij hebt Mijn Naam niet verloochend. Men was daar te Filadelfia volop christen. Men was er de zalving van Christus deelachtig. Daarom kon men staan in een wereld vol vijandschap en ook staande blijven. Want zij beleden de Naam des Heeren. Zij kwamen er voor uit dat ze niet van de wereld waren en de goden van de wereld niet wensten te dienen, doch dat zij alleen de Heere Jezus wensten te dienen, zelfs al zou dit hun leven moeten kosten. Zij offerden hun leven als een dankoffer de Heere op en koninklijk streden zij vromelijk tegen de duivel en zijn ganse rijk.

„.....en Mijn Naam niet verloochend."

Wat wordt Zijn Naam menigmaal verloochend. Men schaamt zich om er voor uit te komen, terwijl wij nog onder veel gunstiger omstandigheden leven dan men te Filadelfia leven moest.

Als wij ook hier vervolgd zouden worden, hoeveel belijders van Zijn Naam zouden er dan nog over schieten ? Hoeveel zouden er dan niet zijn, die alleen maar belijders zijn in naam en niet in der daad en waarheid ? O bedenkt het toch, indien wij hier Zijn Naam niet belijden, dan zal Hij ons ook niet belijden voor Zijn Vader Die in de hemelen is. Dan zal Hij straks in het uur van het gericht, als we allen moeten verschijnen voor Gods rechterstoel, zeggen: Ik heb u nooit gekend, gaat weg van Mij, in het helse vuur hetwelk de duivel en zijn engelen bereid is.

„.....en Mijn Naam niet verloochend"

Het is enkel genade, als men midden in de wereld, oprecht voor Zijn Naam mag op- en uitkomen. Anders zijn wij net als Petrus, een lief kind van God, iemand die in beginsel de Heere kende, ook omtrent de Heere grote dingen, ware dingen had gesproken en dat naar waarheid, doch toen het er op aan kwam, verloochende hij de Heere toch.

Wie brengt het verder ? Ieder die zich zelf kent, zal zich niet boven Petrus verheffen, maar zal naast hem gaan staan, ja er onder. Want om Zijn Naam te belijden, en dan tegen alles in, daar is genade voor nodig. Dit te weten, moet onze afhankelijkheid doen kennen. Het moet ons brengen in het gebed om van de Heere getrouwmakendegenadeaf te smeken, om Zijn Naam niet te verloochenen. Want alleen in Zijn kracht kan het. Paulus had dit geleerd, toen hij zeide: „Als ik zwak ben, dan ben ik machtig, door Christus, Die mij kracht geeft"

Wie zó zijn afhankelijkheid beleeft, die leidt een aangebonden leven, en dat is een profijtelijk leven. De Heere laat de zodanigen niet in de steek.

Hij geeft de zodanigen genade en eer. Genade om Zijn Naam te belijden, en dat is dan een eer tevens. Men wordt er toch van Godswegen toe verwaardigd. Men zal er dan ook alleen God de eer voor geven. Hier in beginsel en straks eeuwig, als men daar mag zijn, waar de gelovigen te Filadelfia, die in de Heere gestorven zijn, nu al eeuwen mogen verkeren.

Wie kleine kracht heeft, Zijn woord bewaart en Zijn Naam niet verloochent, die is klein in eigen oog, en tóch groot, maar dan bij God ! En daarom kan men alleen maar roemen in God:

Ik roem in God, ik prijs 't onfeilbaar woord;

Ik heb het zelf uit Zijnen mond gehoord; 'k Vertrouw op God, door gene vrees gestoord;

Wat sterv'ling zou mij schenden ?

Ik heb beloofd, wanneer G' in mijn ellenden

Mij bijstand boodt, en 't onheil af zoudt wenden,

Tot U, o God, mijn lofzang op te zenden Door ijver aangespoord.

Gij hebt mijn ziel beveiligd voor de dood;

Gij richt mijn voet, dat hij zich nimmer stoot;

Gij zijt voor mij een schild in allen nood Gij hebt mijn smart verdreven;

Uw dier'bre gunst is m' altoos

bijgebleven:

'k Zal voor Gods oog naar Zijn bevelen leven;

Zo wordt door mij Zijn Naam altoos verheven;

Zo wordt Zijn lof vergroot.

Ps. 56 : 5, 6

Evangelisch Centrum „Rehoboth" te Gent

Ds. M.C. Tanis was in de afgelopen zomer een zondag in Gent, waar br. H. Bor als evangelist werkzaam is. Zijn arbeid heeft veler belangstelling. We hebben die zelf van nabij kunnen gadeslaan en schreven daar enige maanden geleden over in ons blad. Ds. Tanis vertelt over zijn verblijf in Gent in zijn kerkblad, als volgt :

In de vacantiетijd ben ik in verschillende plaatsen geweest, ben ik door bepaalde streken gekomen. Plaatsen, streken, die onbekend of reeds bekend waren. In één plaats ben ik geweest, waar ik vijftien jaar geleden doorheen kwam met een groep jongeren. Niet wetend, dat ik daar nog eens zou logeren, laat staan preken. En beide is nu gebeurd. Met mijn gezin ben ik van zaterdag tot maandag in de stad Gent geweest. De hoofdstad van de provincie Oost-Vlaanderen in België. Een stad die genoemd wordt „de stad op de eilanden".

In het verleden is n.l. de stad gebouwd op een verzameling eilandjes. Op de plaats, waar de rivier de Leie in de Schelde uitmondt. Vandaar de naam „stad op de eilanden".

Gent is een mooie karakteristieke oude stad. Het middeleeuwse centrum herinnert nog aan de oude glorie. Gent dankte zijn welvaart aan de lakenindustrie. Onder laken verstonde men: „een stof geproduceerd met gebruikmaking van de wol van Engelse schapen".

In de vijftiende eeuw werd de concurrentie van Engeland voelbaar en raakte deze industrie in Gent in verval. De stad ging echter een belangrijke plaats innemen in de graanhandel, want het lag aan de export route van Frankrijk over de Schelde. In de tijd van de reformatie die eerst doorbrak in de Zuidelijke Nederlanden werd de invloed daarvan ook merkbaar in de stad Gent. De bekende prediker Petrus Datheen heeft het werk der reformatie gebroken. De stad telt nu 40 roomse kerken. Echter hoorde ik, dat het kerkbezoek ook daar sterk op retour is. Toch houdt men nog vast aan de roomse tradities. Het zedelijk verval is ook goed merkbaar. Dit viel me al direct op toen ik 's zaterdagavonds de stad inreed. Wat me ook trof, dat 's zondags diverse winkels open zijn. Levensmiddelenzaken, confectiezaken.

Dames zag ik met boodschappen in de hand over de straat gaan. Dat doet je weleens wat als je dat ziet.

Op die zondag heb ik in de stad gepreekt in de ontstane evangelisatiepost, waar nu de heer Bor werkt. De boodschap van vrije genade heb ik door mogen geven. Onder de aanwezigen waren enkele Vlamingen, Genenaren. De kleine groep bijeen deed me denken aan het beginstadium van de kerk. Van harte hoop ik, dat het begonnen werk verdieping en verbreding laat zien. Naast financiële steun vraagt ook dit werk gebed. Het gebed „Uw Koninkrijk kome". De Heere geve moed en kracht om het werk voort te zetten. Voor de evangelist en zijn vrouw heb ik bewondering en waardering. Een eigen zaak, een eigen huis prijsgeven en dat, van harte, voor de dienst van Gods koninkrijk. Een vertrouwde, goede omgeving verlaten en zich gevestigd in een donkere stad, maar

ALLE BEGRIP TE BOVEN (31)

7. Het levende zaad (2)

De blijdschap, die ik gevoeld had, toen ik pas van Londen terugkeerde, verminderde weldra en mijn ongeduldige verwachting grote dingen te zullen ondervinden werd op eens geheel teleurgesteld. Vooral bevond ik, dat de ernstige geestelijke kracht, waarmee ik zeker was het Koninkrijk der hemelen met geweld te kunnen nemen, niet onder mijn bereik was, zodat ik me vaak zo dood, hard en onverschillig mogelijk omtrent alle geestelijke dingen gevoelde. Dit begreep ik in mijn onwetendheid niet; daarom ontmoedigde mij dit en vervulde 't mij soms met twijfelingen zoals over de waarheid van deze dingen, die ik zo kort tevoren gehoord en geloofd had. Ik had zeker gevoeld, dat ik van toen af beproefd zou zijn tegen alles, wat ik nog zou horen, dat gelegd werd ten laste van hen, die ik nu zo hoog waardeerde, maar in m'n duistere en verwarde toestand vond ik dat dit in geen geval zo was. Iemand vertelde mij, dat sommige van mijn vrienden door een zeer slechte geest gedreven werden en direct vervulde de Satan mijn gemoed met verdenkingen en overstelpte hij mij met bewijzen met zo'n kracht, dat ik meegesleept werd. Hij maakte, dat het duidelijk scheen, dat zij in een vals licht wandelden, zo zelfs, dat ik besloot alle verdere omgang met hen te verbreken en beefde bij de gedachte, dat ik er nauwelijks aan ontkomen was verward te worden in een vreselijke strik. Maar nog drong de vraag zich op: „Wat wil je dan doen?”Ik denk niet, dat ik ooit zo'n angst gevoelde als toen mijn ziel vervulde. Naar mijn oude belijdenis teruggaan kon ik niet. Eindelijk schreeuwde ik in ellende uit: „Daar is geen weg, alle mensen zijn leugenaars, allen, allen”. Op dit moment werden deze woorden met onbeschrijflijke kracht tot mijn hart gesproken: „Ik ben de Weg en de Waarheid”. In een oogwenk was ik verlost van al mijn moeite en de ontdekking van deze Weg was zo nieuw voor mij, alsof ik er nog nooit eerder van gehoord had. Wel mag de Heere zeggen: „Zie, Ik maak alle dingen nieuw”, ook in deze zin, want ik weet zeker, dat de alleroudste en de meest bekende waarheid wanneer zij door de Geest aan de ziel geopenbaard wordt werkelijk nieuw is, ja, iedere keer weer, zo dikwijls als zij herleeft.

Ik was nu vervuld met blijdschap en voelde, dat Christus alleen genoeg was, zodat ik voor enige tijd niet meer aan de mensen dacht. Maar toen ik mij langzamerhand mijn Londense vrienden begon te herinneren, ondervond ik, dat het aanwezige licht scheen op en dees herleven wat ik vroeger onder hen gevoeld had, zodat mijn eenheid met hen liefelijk bevestigd werd. Daarna las ik in de Bijbel en kwam ik tot dit vers: „Die ons geworden is wijsheid van God en rechtvaardigheid en heiligmaking en verlossing”. Ik voelde een eerbied in mijn geest in het overdenken welk een diepte van waarheid in deze woorden lag en een sterk verlangen, dat de Heere ze eens door Zijne Heilige Geest voor mij zou openen.

De volgende dag zou er een godsdienstige samenkomst in ons huis plaats hebben en ik was zoals gewoonlijk aanwezig. (Henriëtte, zegt haar biograaf, begon het langzamerhand onmogelijk te vinden gemeenschap te onderhouden met hen, die het gevaar niet zagen van een gemakkelijke geloofsbelijdenis en werd vooral beproefd in het bijwonen van bepaalde vergaderingen, die gedurende enige tijd in de pastorie gehouden werden, door de gemakkelijke en vrijmoedige manier, waarmee de beloften van de Schrift, waarvan zij het zo moeilijk vond er enige werkelijke toegang toe te verkrijgen, werden rondgegeven van de een op de ander.) Al was ik de laatste tijd zo gelukkig geweest, toch zonk mijn geest zo diep weg, dat ik geloof, dat ik er verslagener uitzag dan gewoonlijk, want de dame, die de samenkomst leidde (ongetwijfeld veel

ouder dan de jonge dominees vrouw) richtte zich bijzonder tot mij. Ik ben helemaal vergeten wat ze zei of wat ik antwoordde, maar ik herinner mij wel, dat ze weer op een vermanende toon begon, al had ik de tekst niet aangehaald: „Goed, maar zeker weten we, dat Christus onze wijsheid en rechtvaardigheid en heiligmaking en verlossing is”, en toen keek ze de kamer rond tot bevestiging van haar welverzekerde aanmatiging. Een teken van instemming werd onmiddellijk door allen gegeven, met uitzondering van één wier geval sterk op het mijne leek. Ik kon moeilijk een idee geven van de manier, waarop deze woorden, zo lichtvaardig gesproken, op mijn ziel vielen. In het licht, dat ik de dag tevoren verkregen had, zag ik duidelijk de leegheid van die schitterende belijdenis, dat ik mij van die tijd af gedrongen gevoelde me van alle connectie er mee terug te trekken.

Het was een voorrecht voor mij, dat mijn lieve man mij volledige toestemming gaf om volgens mijn geweten in deze en andere omstandigheden te handelen. In werkelijkheid was hetzelfde werk in zijn hart gaande en helemaal onafhankelijk van wat er in het mijne plaats vond, behalve dat het verslag, dat ik hem van mijn eerste bezoek aan Londen gegeven had, diende om hem er van te overtuigen, dat zij die met mij gesproken hadden, zelf van God onderwezen waren. Voordien was hij niet in dezelfde toestand geweest als ik, ten gevolge waarvan er later enig verschil was in de manier, waarop wij afzonderlijk geleid werden. Toch denk ik, dat ik mag zeggen, dat het onderwijs in zijn hart en in het mijne echt overeenkwam, zodat we voortdurend een zoete eenheid van geest ondervonden”.

En hoe gingen de dingen nu met Bernhard?

„Toen ik voor het eerst ontdekte, dat het werk van genade in de lieve Henriëtte overeenkwam met wat vermeld was door onze vrienden in Londen als het zaligmakend werk van genade en haar zou leiden om geestelijk met hen verenigd te zijn, was ik erg bang; m'n hart zonk in mij weg”, zegt hij. „Daar mijn vrouw geoefend in het gemoed was met een overtuiging dieper dan ik gevoeld had van de grootheid en moeilijkheid van de levende godsdienst, werd ik ongedwongen gebracht tot de omgang met sommige van deze personen en om hun raad te horen. Zij openbaarden zo'n diepe kennis en vast inzicht in elk gedeelte van de persoonlijke godsdienst, zo'n ootmoed, tederheid van geest en eerbied voor God en Zijn heilig Woord, dat toen deze omgang zijn uitwerking op mij had, ik bang was nog langer mijn hart tegen hen te verzetten. Niet, dat 'k nu begreep in hoeverre zij nu gelijk hadden en anderen ongelijk, maar de vreze Gods viel zo op mij, dat 'k met schrik begon te voelen, dat 'k zelf verkeerd was. Wie ben ik, begon ik te denken, dat 'k zou rusten in m'n natuurlijk geloof en intellectuele godsdienst, dat me in staat stelt tot haarkloverij in de leer, maar mij altijd in't donkere laat omtrent m'n werkelijke toestand voor 't aangezicht van God. Zeer spoedig hierna kreeg 'k een bijzondere ondersteuning, toen ik mijn studeerkamer op en neer liep, aldus mediterend: „Ik heb me altijd voorgesteld, dat ik geloofde, dat de ware bekering en gave van God is. Nu komt het voor mij hierop neer: Ik moet Hem vragen, of het Hem mocht behagen mij om Jezus Christus wil deze genade te schenken”. De ondersteuning, waar ik over spreek, was niet een heldere hoop, dat dit geschonken zou worden noch een lichtstraal om me te laten zien, wat de zegen was, maar mijn geest ontving waarneembaar een nieuwe richting en daarbij een geest van ernstig bidden, dat, al was het vaak voor een poos ingezonken, mij sindsdien nooit verlaten heeft.

Ik zag, dat ik maar weinig begreep, geen echt berouw had, geen vaste hoop, geen toeigenend geloof, maar nu, in plaats van te werken voor deze zaken, zag ik het als Gods weg voor mij om er om te vragen en dat mijn waarneembaar gemis van dit alles een zaak moest zijn van gedurig belijden in gebed.

niet zonder het Licht van Gods Woord. Dat Licht verlicht, verlevendigt, sterkt, vertroost. Het geeft moed en uitzicht. Doorzicht. Die genade late de Heere rijk werken en doorwerken, ook tot blijdschap van ons in Nederland. Want wie verheugt zich er niet in, als de vrucht van Gods roepen uit de duisternis tot Gods wonderbaar licht wordt bemerkt? Wie verheugt zich er niet in, wanneer het Licht valt in de duisternis van het zondig mensenhart? Gods heilslucht is genadelicht.

Tot leven, tot bekering, tot rechtvaardigheid, tot heiliging. Tot verkondiging van Gods deugden, gelijk Petrus ons zegt.

Maandagsmiddags hebben we Gent weer verlaten, rijdend dwars door België heen naar ons vakantieadres. Verkwikt, goedsmoeds. Overdenkend de doorgang van Gods werk. Gods werk in en door Christus. Immers er staat geschreven: „en het welbehagen des Heeren zal door zijn hand gelukkiglijk voortgaan”. En dan zegt de kanttekening bij deze tekst: „te weten het werk onzer verlossing en het vergaderen der uitverkorenen alle volkeren door de prediking van het Heilig Evangelie. Hetwelk bijzonder is begonnen nadat Christus is ten hemel gevaren. Matth. 28 : 19”.

Tot zover Ds. Tanis. We meenden er goed aan

te doen dit aan onze lezers door te geven om de belangstelling voor deze evangelisatiearbeid te Gent levendig te houden.

B.

IN 1979 WEER NAAR CANADA 3

Vorig jaar kwam het zo uit, dat we op de 18e juli vertrokken, hoewel het vertrek eerst op de 19e was gesteld. Deze keer zou het vertrek plaats vinden op de 18e maar het werd nader bepaald op de 21e, wat ons goed deed. Nu konden we hier onze verjaardag vieren. Uiteraard toonden de kinderen en kleinkinderen hun belangstelling. Maar ook van de kant van de gemeente en van vrienden is er van de gelegenheid om ons te feliciteren een heel ruim gebruik gemaakt. Het werd een goede dag en aan het einde ging een van de broeders-ouderlingen voor in dankgebed. Er was stof tot ootmoedige dank. We hadden daarna nog een paar dagen om een en ander af te werken. De koffers moesten worden gepakt. Dat kostte heel wat hoofdbrekens, maar het kwam voor elkaar. Donderdagavond moesten we nog een dienst leiden en een kind dopen in Vianen. Vrijdag hadden we de laatste bespreking ter drukkerij en legden we nog een bezoek af bij een oude zuster.

Zo brak de zaterdag aan. We dronken met de aanwezige kinderen en kleinkinderen - samen nog tegen de twintig man - koffie. De tijd van vertrek brak aan. We lazen samen Psalm 121 en baden om de bewarende hand des Heeren voor ons allen. Daarna maakten we ons gereed voor vertrek. De koffers waren inmiddels al ingeladen. Gerdien en Jan brachten ons weg. Wim ging in zijn auto met vijf kinderen mee en een deel van de bagage. We kwamen tijdig op Schiphol aan. We gaven de koffers af, bleven nog even bij elkaar en namen afscheid.

Het vliegtuig zou om 3 uur vertrekken, maar het werd tegen vijf uur voor we de lucht ingingen. Het was koel weer en het stroomde van de regen. We hadden een voorspoedige reis met een DC 10, een van de toestellen, die enige tijd aan de grond hadden gestaan, omdat een poos tevoren een dergelijk toestel verongelukt was. Ds. A. van de Weerd uit Zeist was ook aan boord met zijn vrouw en vier kinderen, zijn schoonouders en een oom en tante. Zij zouden logeren in de pastorie van Dundas, die enige weken tevoren voor Ds. Baars van Urk en zijn gezin bewoonbaar was gemaakt, omdat deze daar een poos als gastpredikant zou doorbrengen. Die was inmiddels al weer naar het vaderland vertrokken.

We kwamen wat later in Toronto aan dan gepland was. Dat gebeurt met vlieguren vaker. Soms hoor je van gevallen, dat reizigers uren en uren moeten wachten voor hun vliegtuig vertrekt. Dat geeft uiteraard zijn moeilijkheden, vooral wanneer iemand daardoor zijn aansluiting mist met een volgend vliegtuig als hij verder moet reizen. Wij waren ook meer dan een uur te laat en we merkten wel, dat er zorg was bij passagiers, dat ze het volgend vliegtuig niet zouden halen. Daar hadden wij geen last van, want we worden altijd van Toronto afgehaald.

Na aankomst kost het altijd nog wel gauw een uur voor je door de douane bent en je koffers weer hebt. Bij het wachten op de koffers zagen we al hen die ons afhaalden. Dat waren Murray en Lies met 5 kinderen en Eric, de oudste zoon van Bill en Marja, met Muck, zijn meisje. Het was fijn elkaar weer te zien. Eric was met zijn eigen truck gekomen en nam een deel van de bagage voor zijn rekening. Wij gingen met Murray en de anderen mee. Om ongeveer 9 uur in de avond kwamen we in Ancaster aan, ten huize van Murray en Lies. Daar zouden we de komende zondag doorbrengen. Toen we aankwamen wachtte Marja met haar kinderen ons al op. Zij had een paar logees meegebracht, Arja, een vriendin van Irene, en Gerrit Ras, een jonge emigrant uit Urk. Het blijkt dat in bepaalde gevallen immigratie in Canada nog mogelijk is. In het algemeen zijn de grenzen gesloten. Even na onze aankomst kwam Bill.

Murray en Lies hebben sinds een paar jaar een grote kamer, waarin voor ons allen ruimschoots plaats was. We werden onthaald op koffie met cake. Corrie deelde de meegebrachte cadeautjes uit, wat voor de kinderen het hoogtepunt van de ontmoeting was.

Bill ging met de zijnen tijdig weg om vóór de zondag nog thuis te zijn. Wij die achterbleven hadden stof om de Heere te erkennen voor Zijn weldadigheden. Het was ons goed daar weer bij de onzen te zijn. De Heere had het die dag welgemaakt. Het was voor ons een lange dag geweest. Het tijdsverschil is daar met ons land 6 uur. Toen we naar bed gingen was het in Holland al midden in de nacht. We mochten heerlijk genieten van de rust die de Heere gaf en zo brak de sabbat aan.

Op de zondagmorgen waren we allen tijdig present. Murray en ik gingen vroeg op stap. Ik moest 's morgens in Toronto preken. De anderen zouden in Hamilton onder het gehoor van Ds. Tamminga verkeren. Toronto is een kleine gemeente, die laatstelijk door Ds. den Butter gediend is. We preekten er in het Hollands, de taal die daar nog door velen

verstaan wordt, uiteraard voornamelijk door de oudere mensen. 's Middags hadden we een Hollandse dienst in Vineland. Vandaar gingen we naar de familie Sommer, de ouders van Murray, waar we aten. Zoals we al schreven is br. Sommer in Meerkerk. Later heeft hij ook gemeenten in Canada als ouderling gediend.

Hij is nu 86 jaar oud. Zijn krachten nemen af. Hij voelt dat zijn einde nadert. Het deed goed elkaar weer te ontmoeten en met elkaar te spreken. In de gemeente Dundas gingen we 's avonds voor in de dienst des Woords. In de verschillende gemeenten ontmoetten we vrienden en bekenden.

We kunnen niet alles vermelden, maar volstaan met het noemen van enkele namen. In Vineland kwam Ds. K. van den Belt van Clifton ons tegemoet. Hij was die dag in Vineland en had daar 's morgens een Engelse dienst geleid en zou daar 's avonds weer in het Engels preken. Hij was 's middags onder ons gehoor. In Vineland is voor een hollandse dienst nog vrij grote belangstelling. We ontmoetten ook weer de familie Heijkoop, nauw verwant aan wijlen Ds. Heijkoop die vroeger predikant van de Gereformeerde Gemeente te Utrecht was en bij een bombardement, waarbij de Neurologische kliniek getroffen werd, omkwam. De naam van de predikant staat nog vermeld op een koperen plaat in de hal van de herbouwde kliniek.

Een jaar tevoren had ik in Vineland een zuster van Mrs. Heijkoop ontmoet. Die woont in de omgeving van Lethbridge en was toen bij haar zuster gelogeed. Daarom vertelde ik, dat ik DV over veertien dagen in Lethbridge hoopte te zijn. Toen zei Mrs. Heijkoop: dan kunt u wel bij mijn zuster op de boerderij verblijven, ik zal haar bellen. Vanaf dat ogenblik was het mijn begeerte om daar de derde zondag in Canada te mogen doorbrengen. Vroeger had ik al eens gehoord, dat deze zusters een moeder hadden gehad, die de Heere met rijke genade begiftigd had. Zij had, meen ik, in Calgary gewoond en was vier jaar geleden in de Heere ontslapen.

In Dundas ontmoetten we de voorzitter van het bestuur van de school voor Dundas en Hamilton. Hij beklemtoonde, dat de giften die uit ons land komen zeer op prijs worden gesteld voor een sluitende exploitatie van de school niet kunnen worden gemist. Ik kon hem nog een gift van f 100.— overhandigen, die mij kort voor mijn vertrek uit Holland voor dit doel ten hand was gesteld.

De dienst in Dundas begon om 8 uur. Het was dus al betrekkelijk laat toen we thuis kwamen. We bleven nog een poos bij elkaar,

besloten de dag met Schriftezing en gebed en zochten toen het bed op.

Op de maandagmorgen waren we allen vroeg present. Om half 6 was Bill er al om ons mee te nemen naar Norwich. Vandaar zouden we met een motorhome - de naam zegt het al, dat het een klein gemotoriseerd huisje is - vertrekken met als eindbestemming Brits Columbia in het westen van Canada. Dan zou ik de gelegenheid hebben om de volgende zondag in Pitt Meadows een dienst te leiden in de gemeente, waar Ds. Jac. Overduin staat. Toen ik indertijd van de plannen van Bill hoorde om deze tocht te maken en ik vernam dat er mogelijkheid was om mee te gaan wilde ik dadelijk van die gelegenheid gebruik maken. Ik was nog nooit in het Westen geweest en had altijd al graag met het kerkelijk leven daar kennis willen maken. In 1965 had ik een verzoek uit Artesia gehad om daar te komen preken. Ook kreeg ik toen preekverzoeken uit Edmonton en Red Deer in Alberta. Maar toen meende ik niet op die verzoeken te kunnen ingaan, omdat ik me al enigszins verbonden had om de gemeente van Hamilton te dienen gedurende de maanden die ik in Canada zou doorbrengen. En natuurlijk ook, omdat ik toch in de eerste plaats om mijn kinderen en kleinkinderen naar dat land was gegaan.

Ik hoopte later nog wel eens de gelegenheid te hebben om de gemeenten buiten Ontario te dienen. En toen ik na drie jaar terug kwam bestonden genoemde gemeenten niet meer. Enkele jaren later leek het erop, dat ik nog een paar zondagen in Aldergrove zou kunnen doorbrengen, maar die weg werd weer afgesloten. Nu werd er een weg geopend en daarvan wilde ik graag gebruik maken. Ik had gelijk gelegenheid om met de schoonheid van het land in grote verscheidenheid kennis te maken. Het zou een tocht zijn van duizenden kilometers. Daarom moesten we op de maandagmorgen al vroeg vertrekken. Anders zouden we niet voor de zondag in Pitt Meadows kunnen zijn en daar werd door de familie Overduin en de gemeente op gerekend.

Bill en Marja hadden tevoren de reis al uitgestippeld. Elke dag moest er een bepaald gedeelte van de weg worden afgelegd, tenminste gemiddeld 800 km. per dag. De motorhome stond al voor vertrek gereed. Onze spullen werden ingeladen. Om half 8 vertrokken we. We waren met z'n twaalf: Bill, die haast de hele reis reed, en Marja met 7 van hun kinderen. Alleen Eric ging niet mee: die zou het werk van zijn vader zoveel mogelijk waarnemen.

B.

BIJBELS THEOLOGISCHE BOEKEN

De Reformatorische Boekhandel voor
Den Haag e. o.

BOEKHANDEL **de groen**

Kaapseplein 63 - Tel. 070 - 80.11.58

JEUGDAPPËL

Georganiseerd door de Chr. Ger. Jeugdverenigingen van Alphen a/d Rijn en Driebergen.

THEMA: Schrift en belijdenis
DATUM: D.V. zaterdag 13 oktober
PLAATS: Ger. kerk, Woudenbergseweg te Zeist.

OPENING: 10.15 uur Ds. A. v.d. Weerd, Zeist.

SPREKERS: Ds. G. Hamstra, Alphen a/d Rijn
Ds. A. Baars, Urk.

SLUITING: ± 15.30 uur
Ds. M. C. Tanis, Sliedrecht.

Verder vindt er weer een forumdiscussie plaats o.l.v. dhr. G. v. Brenk, terwijl Alphen a/d Rijn de middag verder verzorgt. De baten van deze dag zijn voor de Stichting Evangelische Zending, speciaal t.b.v. een editie in het Spaans van „De Christenreis” van Bunyan. Dhr. F. v. Holten zal iets over deze Stichting naar voren brengen.

De kerk is te bereiken v.a.: rijksweg Utrecht - Arnhem, afslag Driebergen - Zeist, richting Zeist. Bij de eerste stoplichten in Zeist rechts af (Woudenbergseweg) Dan na eerste stoplichten linksaf na 50 meter.
Ook ouderen hartelijk welkom !

DRINGEND VERZOEK OM HULP ! ! ! !

Binnen 4 weken moet het medische zendingswerk van dokter Cameron Tallach in MACAO - China, beginnen.

Maar...er onbreekt nog f 41.760,—

om de mobiele kliniek met medische instrumenten voor dokter Tallach te kunnen betalen.

Mensen in China en vluchtelingen in nood in de Zuidchinese zee en op de eilanden voor de kust van China en Hong Kong wachten op medische hulp.

Vanaf 1 januari 1979 werd voor dit doel aan vrijwillige giften ontvangen f 58.240,— Wij hopen met de hulp van de Heere door te gaan met inzamelen van giften voor de noodzakelijke mobiele kliniek. Het streefbedrag is f 100.000,—.

Wilt u allen die dit leest naar vermogen meehelpen, opdat dokter Tallach zijn zendingswerk aan de Chinese kust zo spoedig mogelijk kan beginnen ?

Uw giften daarvoor worden gaarne ontvangen op **postgiro 31 555 32**

t.n.v.

STICHTING „BONISA” ZENDING

p.a. Schoolstraat 17, Lisse of Rabo bank te Lisse, reknr. **3365.54.613.**

Lees hierover ook de brief van dokter C. Tallach in het BONISA zendingsblad van juli j.l. Een proefnummer kunt u aanvragen bij Administratie Bonisa - zending, Jan Ligthartstraat 88, 3083 AM Rotterdam.